

Kwaliteit sterk verbeterd

Na drie jaar proefkeuringen werd in 1999 de tijd rijp gevonden om de grote stap te wagen naar een kwaliteitskeuring. Vanaf 2000 moeten telers hun partijen knolvormende Zantedeschia's ter keuring opgeven bij de Bloembollenkeuringsdienst (BKD) en zich onderwerpen aan normen en regels. Na knolbegonia's in 1999 is dit in korte tijd het tweede nieuwe gewas dat onder de kwaliteitskeuring van de BKD komt.

In september 1997 presenteerde de BKD tijdens een open middag van het LBO, de BKD en de DLV de resultaten van het eerste jaar proefkeuren in Zantedeschia. De resultaten sloegen in als een bom: in de helft van de gekeurde partijen werd meer dan vijf procent virus aangetroffen. De percentages in partijen liepen op tot boven de 80 procent. Het ging veelal om partijen die een groot aantal jaren werden geteeld. De andere helft voldeed aan de norm van maximaal 0,5 procent virus; met name zogenaamde T1- en '1'2-partijen en partijen die geteeld waren in kassen. In *Bloembollencultuur* 21 van 9 oktober 1997 en nummer 6 van 12 maart 1998 zijn de bevindingen van het eerste keuringsjaar uitgebreid beschreven.

Evenals in 1997, in 1998 en 1999 zijn weer proefkeuringen uitgevoerd. Bedrijven konden vrijwillig deelnemen en de resultaten van de keuringen hadden geen effecten voor de telers of de partijen. In 1997 bedroeg het aantal deelnemende bedrijven 14, in 1998 en 1999 45. Het aantal gekeurde partijen is gestegen van 179 in 1997 (totaal 8,0 hectare) tot 345 in 1999 met een totaal oppervlak van 19,0 hectare. In de tabel is de verdeling van de partijen over de klassen weer gegeven.

Klassering van partijen Zantedeschia na proefkeuringen in 1997, 1998 en 1999, uitgedrukt in procenten

	1997	1998	1999
ALG	49,5	69,0	72,6
ST	1,0	3,0	12,5
Niet geklasseerd	49,5	28,0	13,9

In de driejaar van proefkeuringen bleek virus het meest voorkomende aspect van keuren. Wel viel te constateren dat de kwaliteit van de partijen in de loop van de drie jaar verbeterde. Telers ruimden oude partijen met forse viruspercentages op. Meer telers kochten en kopen virusvrij weefselkweekmateriaal aan. Werden eerst de oude partijen nog geplant naast een- en tweejarige partijen van weefselkweek, later werden deze partijen apart van elkaar geplant. Het resultaat van het naast elkaar planten was, dat de partijen uit weefselkweek het jaar erop een fors percentage virussymptomen te zien gaven.

2000: kwaliteitskeuring
Door ervaringen in 1997, 1998 en 1999 is in 1999 besloten in 2000 te starten met een kwaliteitskeuring voor knolvormende Zantedeschia's.

In de proefkeuringen werd ook gekeurd op *Erwinia*. Deze bacterie is altijd aanwezig op of in de knol, en omstandigheden bepalen of de bacterie toeslaat. Eenmaal aangetaste knollen rotten geheel weg. Gelet op deze punten is besloten *Erwinia* als keuringsaspect te laten vallen. Een relatief nieuw fenomeen is 'bosjesplanten'. Hierbij vormt een knol een groot aantal scheuten, en hiermee ogen. De geogoste knollen zijn

foto Jan Zwaan

De BKD heeft besloten om niet op het aspect 'bosjesplanten' te keuren, omdat het optreden hiervan voornamelijk is terug te voeren op de weefselkweek

voor de teler en zijn afnemers onbruikbaar. Gevraagd is bosjesplanten mee te nemen als keuringsaspect. Deze planten komen met name voor in T1- en T2-partijen. Onderzoek leert dat de oorzaak van dit fenomeen in de weefselkweekfase ligt. Derhalve is besloten niet te keuren op bosjesplanten.

Een punt van aandacht is de keuring op soortechtheid. Zo is een aantal 'cultivars' niet geregistreerd, denk bijvoorbeeld aan Mango. Aan de andere kant kent de BKD net als bij andere gewassen een eis van meer dan 50 procent bloei voor de beoordeling op soortechtheid. Bloeiende partijen van minder dan 50 procent krijgen de aantekening 'niet beoordeeld op soortechtheid'. Daar meerdere kwekers bloemen plukken, zullen partijen deze aantekening krijgen. In 1999 kreeg 40 procent van de gekeurde partijen deze aantekening toegekend. Tijdens het Zantedeschiasymposium van 16 mei 2000 bleek een grote belangstelling voor en wens naar een kwaliteits-

keuring. Een aantal telers wil graag een certificeringssysteem voor T1- en T2-partijen op basis van toetsingen op virus. Dit aanvullend op de in 2000 gestarte kwaliteitskeuring. De BKD zal in de komende periode de mogelijkheden van een dergelijke certificeringssysteem voor weefselkweekmateriaal nader onderzoeken en indien mogelijk invullen.

Japan

Met de start van de kwaliteitskeuring heeft de BKD een aantal malen de vraag gesteld gekregen of zij de quarantainevrije export van Zantedeschia knollen naar Japan mogelijk wil maken. Dit is niet nodig: het gewas Zantedeschia staat niet op de lijst van gewassen waarvoor Japan bijzondere regels kent. Op deze lijst staan bijvoorbeeld wel gewassen als lelie, tulp, narcis en hyacint. Zantedeschia knollen kunnen dus zonder beperkingen naar Japan worden geëxporteerd.

Peter Knippels,
Bloembollenkeuringsdienst